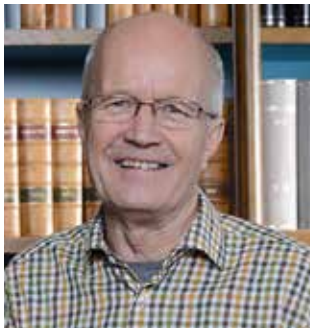

Terveysvalistuksen pioneerin elämä nyt kansien välissä

Professori Pertti Mustajoen kirjoittama **Mies joka hakkasi halkoja – terveysapostoli Konrad ReijoWaara** on kiehtova teos, joka vie lukijansa matkalle ReijoWaraan värikäseen elämään vuosisadan takaisessa Suomessa. ReijoWaara tunnetaan innokkaana suomalaisen terveydenhoitoatteen edistäjänä. Hän uskoi valistuksen voimaan ja ihmisten kykyyn toimia itse oman terveytensä puolesta.

ReijoWaara työskenteli kokopäiväisesti piirilääkärinä ja kirjoitti yli tuhat artikkelia sekä piti saman määrän esitelmää eri puolilla Suomea. Hän päätoimitti vuosien ajan perustamia tieteellistä Aikakauskirja Duodecim -lehteä

Pertti Mustajoki

sekä kansantajuista Terveydenhoitolehteä, joka oli pitkään ainoa suomenkielinen terveyden edistämiseen painottuva aikakauslehti Suomessa.

– ReijoWaarán merkitys suomalaiselle terveydenhuollolle on suuri. Häntä voidaan pitää kansantajuisten terveysvalistuksen isänä. On jo korkea aika saada hänen elämänsä kansien väliin, **Pertti Mustajoki** sanoo.

– Teoksesta selviää muun muassa tarina sen nimen takaa. Pedanttina persoonana ReijoWaara hakkasi halkoja joka aamu, sillä hän oli määrännyt itselleen tämän toiminnan hoidoksi liialliseen henkiseen rasitukseen.

Sisätautien erikoislääkäri, professori Pertti Mustajoki on an-

sioitunut tieteen popularisoija ja tietokirjailija. Hän on toiminut Suomalaisen Lääkäriseuran Duodecimin pääsihteerinä vuosina 1984–1986, Terveyskirjaston päätoimittajana vuosina 2006–2011 ja Hyvä Terveys -lehden toimitusneuvoston puheenjohtajana 2002–2006. Osoituksena hänen panostuksestaan tiedon jakamiseen Mustajoelle on myönnetty Duodecimin tiedottajapalkinto vuonna 2004 sekä Suomen tietokirjailijat ry:n Tietokirja-palkinto vuonna 2008.

Mies joka hakkasi halkoja – terveysapostoli Konrad ReijoWaara -kirja on myynnissä mm. Duodecimin verkkokaupassa www.verkkokauppa.duodecim.fi.

Oppiportissa on julkaistu

18

Duodecimin oppikirjaa.

Oppiportin oppikirjoissa on

11 735

artikkelia.

Huhtikuuhun 2013 mennessä oppikirjoja on käytetty

1 626 207

kertaa.

LÄÄKETIETEEN SANASTOLAUTAKUNNAN KUULUMISET

Lääketieteen sanastolautakunta kokoontui 17. huhtikuuta. Tällä kertaa keskusteltiin muun muassa lääkkeiden nimiin liittyvistä ongelmista. Käytäntöhän on, että vierasperäisiä lääkkeiden nimiä käsitellään niin sanottuina erikoislainoina, joten ne mukautetaan aina suomeen. Tämän periaatteen mukaan siis vaikkapa tacrolimus on suomeksi takrolimuusiksi ja bevacizumab bevasitsumabi. Jotkin lääkkeiden nimet ovat kuitenkin näitä esimerkkejä huomattavasti hankalampia. Lautakunta pohdiskeli muun muassa sentapaisia nimiä kuin urokinaasi alfa ja alipogeenitiparvoveekki.

Ensin mainitussa tapauksessa mietittyä alfan paikkaa. Vaikka urokinaasi alfa ja alfaurokinaasi ovat molemmat oikein muodostettuja nimiä, liittyy kumpaankin vaihtoehtoon ongelmansa. Urokinaasin ja alfan (kirjoitettuna erikseen ja tässä järjestyksessä)

väliin eksyy helposti yhdysmerkki, vaikka se ei sinne missään tapauksessa kuulu; alfa määrittää urokinaasia, ei toisinpäin. Alfaurokinaasin pulmana taas ovat lukemattomat muut alfa-alkuiset lääkkeet – jos siis kaikki tämän tyyppiset nimet muodostettaisiin samalla tavalla. Aakkostettujen luetteloiden käyttö on työlästä, jos etsimänsä löytääkseen on ensin kahlattava läpi sivutolkulla alfaa tai beetaa.

Suomessa lääkkeen nimi muodostetaan tavallisesti siten, että vaikuttava aine sijoittuu yhdyssanassa viimeiseksi eli sanan perusosaksi. Alipogeenitiparvoveekki näyttää tapaukselta, jossa tätä periaatetta ei ole noudatettu. Mukautus alipogene tiparvovecista on kyllä sinänsä tehty oikein, mutta osien järjestyksen tulisi oikeastaan olla toinen (tiparvoveekki-alipogeeni). Alipogeeni on varsinainen lääkeaine, jota

tiparvoveekki auttaa pääsemään kohteeseensa.

Huhtikuun kokouksessa valittiin myös sanat Duodecim-lehden kesänumerossa julistettavaan sanakilpailuun. Sekä sanastolautakunnan että lehden väki toivoo lukijoilta tietenkin runsasta osallistumista ja osuvia sanaehdotuksia.

Kokousten välillä sanastolautakunta pitää yhteyttä sähköpostilistan avulla. Meilitse voidaan keskustella esimerkiksi kiireellisistä termikysymyksistä, jotka eivät voi odottaa seuraavaan kokoukseen asti. Viimeksi listalla on puhuttanut snippi eli SNP, joka tulee englannin sanoista single nucleotide polymorphism. Viestien vaihto on koskenut lähinnä snipin tyyliä ja sanan käyttökelpoisuutta kirjoitetussa kielessä. Puhuttuun kieleen snippi varmasti sopii hyvin, mutta kirjoitettaessa lienee varmintä turvautua edelleen lyhenteeseen.

RIINA KLEMETTINEN

EESTI ARSTIN JOHTO KÄVI KYLÄSSÄ

Eesti Arst -lehden päätoimittaja **Andres Soosaar** ja kustannuspäällikkö **Siim Nahkur** vierailivat 24.4. Aikakauskirjan toimituksessa. Viron lääkäriiliiton julkaisema lääketieteellinen lehti ilmestyy 12 kertaa vuodessa, ja

käynnissä on nyt 92. vuosikerta.

Keskustelussa käsiteltiin useita lääketieteellisen lehden tekemisen eri puolia, kuten vertaisarviointia, toimittajien ja toimituskunnan rooleja, viroksi ja suomeksi julkaisemisen suhdetta

englanninkieliseen julkaisemiseen sekä PubMed-näkyvyyttä ja taloudellista tilannettakin. Yhteistyötä Eesti Arstin ja Aikakauskirjan toimituksen välillä päätettiin jatkaa ja syventää vähintään vastavierailulla.

EESTI ARST